

La Cinta, més que la festa

El dia 7 de setembre, el primer diumenge de setembre, serà el dia de la Mare de Déu de la Cinta, patrona de la ciutat de Tortosa. Sempre, des de feia centenars d'anys, la solemnitat religiosa —missa solemne, processó i inici del novenari— havia estat el punt de partida al qual seguien les jornades festives. Enguany serà diferent. Tota la setmana de festes haurà passat. Els temps canvien, però la Cinta és viva.

Josep Bayerri Raga
periodista

A mitjan segle XIX les Festes de la Cinta se celebraven el segon diumenge d'octubre i es perllongaven, però solament els dos dies següents. Tenien un caràcter religiós i poc festiu. A banda del rosari pels carrers el dissabte, la processó de diumenge, les misses i la novena, els actes més destacats se centraven en el riu: regates de barques, cucanyes, curses de natió, enllumenat de les voreres amb fanalets, focs artificials i festes anomenades venecianes, amb les barques navegant pel riu.

El 9 de gener de 1863, l'Ajuntament de Tortosa, per unanimitat, va acordar proclamar la Verge de la Cinta com a patrona de la ciutat. Aquell mateix any ja es van augmentar els actes festius; als carrers, es feien corregudes de vaquetes pel carrer de la Rosa, que es barrava pels dos caps amb tanques protectores, i també curses de bous a la plaça de Remolins. Pocs anys després, es va demanar traslladar la diada de la Cinta al primer diumenge de setembre; fou necessària la intervenció del bisbe Benet Vilamitjana, perquè fou apro-

vat per la Cúria romana el 1867. Les festes es perllongaren els tres dies següents i, a principis del segle XX, començaren a incorporar-se actes de tipus cultural i social, com ara balls als locals de les societats i representacions teatrals.

El 1939, després de la Guerra, es van establir unes festes amb una durada de nou dies, durant tots els quals els comerços tancaven a les tardes. Els plats forts eren, a més del Panoli, el Bando i els concerts musicals, el Festival de Jota a l'Estadi i els actes esportius. Per animar els carrers, es contractaven bandes de música valencianes que acompanyaven les desfilades i feien concerts a les places. A partir de 1952, se substituï l'anterior lliurament de *bonos alimenticios* als pobres per l'Ofrena de Flors i Fruits, que a poc a poc esdevingué una mostra de la vida associativa tortosina. A partir de 1955 es va començar a celebrar el Cosso Iris pel carrer del Mercat.

El 1966 s'escollien per primera vegada les pubilles de les entitats i la reina de les Festes, se programaren balls i espectacles amb cantants famosos d'aquells moments, a banda de muntar-se la Barra Tortosina. Amb la democràcia tot va canviar. Elimina-

da la parafernàlia franquista, es van viure els anys dels grans espectacles de la mà del regidor Ramon Cardús. El 2010 es va decidir acurçar les festes dels deu dies (de divendres a diumenge de la setmana següent) als cinc (de dijous a dilluns). Ha durat poc, enguany s'ha tornat als deu dies de festes però amb la Cinta al final.

En qualsevol cas, però, permetran que els que hem passat la ratlla dels vuitanta i ens sentim nostàlgics dels anys viscuts, continuem considerant "la Cinta" com la festa major de Tortosa, encara que no anéssem als balls nocturns ni als actes programats per l'Ajuntament. El primer diumenge de setembre continuarem retrobant-nos amb tota la família entorn de les Cintes de casa, després d'haver acudit, vestits de festa amb camisa blanca, corbata i sabates amb cordons, a la missa major, potser l'única de l'any, on hi ha un discurs episcopal que, generalment, com des de fa cent anys, sol respondre a les opinions dels bisbes que manen a Madrid, ben conservadors com sempre.

Més enllà dels seus valors religiosos i el seu vessant festiu, la Cinta esdevé un signe d'identitat col·lectiva del poble tortosí i també en bona

Més enllà de les conviccions religioses, la identificació amb la Verge de la Cinta és un patrimoni col·lectiu compartit per bona part dels tortosins.

part del territori. Avui són molts els que se senten identificats amb la Mare de Déu de la Cinta, posen el nom a les seues filles i fins i tot es casaran per l'Església, perquè és més cerimoniós, especialment a la capella de la Cinta. La Verge de la Cinta es venera com la protectora de les embarassades. Era costum ancestral, no sé si encara ho és, que les dones tortosines durant la darrera fase de l'embaràs s'envoltessin la panxa amb una cinta que havia estat en contacte amb la relíquia, i així la portaven fins al moment de l'infantament. He parlat amb moltes i m'han

assegurat haver seguit la tradició; de fet, a casa meua, totes: la filla, la dona, la mare i la iaia (i esta m'explicava que també la seua mare i la seua iaia, per arribar més lluny). Ja fa temps em van contar que un metge nouvingut es va estranyar quan va veure la cinta a una partera; una altra metgessa present li va respondre «es veu que fa poc ets a Tortosa». Darrerament, s'ha estès el costum de cantar l'himne de la Cinta al final de la cerimònia religiosa de comiat d'un difunt. La Cinta, present al naixement i a la mort. Veritablement, forma part de la nostra vida. ■